

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvscvla Sacra Matthaei Raderi E Societ: Iesv

Rader, Matthäus

Monachii, 1614

VI. Varia exempla ex Patrico & Gerontico MSS. Reipublicæ Augustanæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42973

in pium, ex scelerato in sanctū virum transformaretur, vnaq; cum suā salutis curatore & sodali omne tempus in summa viuendi seueritate precando, abstinentendo, per vigilandoq; traduceret. Quæ res etiam aduenas & incolas, qui ad sanctos sodales visendos confluabant mirificè ad rerum humanarū contumionem, & cælestium amore inflammat. Ita hæc præda duorum è faucibus fermentis tartari erepta, in cæli templo post mortem Deo est consecrata.

EX PATRICO GRÆCO-
rum MS. varia exem-
pla.

*Ex Biblio-
theca Reip:
Augu.*

CAPUT VI.

Tinā codex Græcus ma-
nu exaratus integer ad me peruenif-
set, totū Latio donasseim: sunt enim
in illo præclaræ sanctorum Patrum institu-
tiones, & multæ quæstiones, sacrarumque li-
terarum explanationes exemplis & historiis
cōfirmatae. Sed cū ἀπόστολος ἀκέφαλος, nec
caput nec pedes habeat, & à tincis pessime.

QQQ 2

acce-

acceptus sit , nec alterius exemplaris copiam habere potuerim , imitatus apicularum ingenium flores exemplorum delibaui , quæ integra cognoui . Ex quibus hoc primum est , de CARIONE .

DE S. CARIONE.

I.

*Zeno ap. de
recipiendis
religionem
potentibus.*

Carioni , postea monacho , olim erant genini liberi , quibus cum uxore relicta , ipse in Scetanam solitudinem secessit . Gravante post in Ægypto dira fame , uxor in ultima deprehensa vietus & inopia necessitate , cum liberis ad virum in Scetam profecta est . Erat ex natis alter puer Zacharias , altera puella . Mulier ex certo interuallo à viro propter uirginem residens (palus enim ad Scetam sita est , ubi & ædes sacre conditæ sunt , & fontium scaturigines prorumpunt) maritum cognorat . Obtiner enī in Sceta consuetudo , ut si qua fœmina adueniens fratrem aut propinquum reuise reuilevit , ex interuallo se colloquantur , coniunct appellato Carione , En , inquit , tu monachus es , fames urget prouinciam . Quis alet tuos hosce liberos ? Mitte , inquit pater , illos ad me : & mater : ite liberi ad parentem vestram . Eunt ambo , sed puella in itu conuerla

recur-

recurrat ad matrem, puer ad patrem peruenit.
Tum Cario commode inquit, Ecce tuam
tibi serua filiam, ego filium retinebo. Edu-
xit ergo infantem in Sceta pater, cunctis fili-
um Carionis agnoscens. Sed cum ado-
leuisset puer, paulatim cateri obloqui, & ze-
grefferet (profanum inter religiosos versari)
Cario re notata, Zacharia inquit, disceda-
mus hinc, ne patribus iam indignantibus mo-
lesti simus. Pater inquit adolescens, hic ne-
mo ignorat, me ex te natum, si alio nos con-
feremus, negabunt me tuum esse filium.
Recedamus inquit pater profecti in The-
baidem, cum paucis ibi diebus in cellis con-
sedit, cœpere & illic obmurmurare
propter puerum. Pater ergo, reuertamur in-
quit, Zacharia in Scetam. Sed nec dum com-
muni fratrum musitandi finem faciente, ado-
lescentulus abiit, exutusque descendit in ni-
trosum lacum, corpusq; narium tenuis mer-
rit, tinxitq; ad integrum pæne horam, quoad
omnem corporis florentis elegantiam cor-
rumperet, formamq; penitus deleret, atq; in
senilem speciem degeneraret. Regressus inde
ad patrem nudus, veste præ selata, ægre agni-
tus est à Carione. Pro consuetudine vero
ad sacram synaxin accedente, diuinitus sig-
nificatum est S. Isidoro Seetani conuentus

QQQ;

presby-

pressbytero, quid Zacharias fecisset; intuitus ergo illum Isidorus & admirabundus prærita, inquit, Dominica Zacharias venit, & nobiscum ut homo communicauit, nunc autem in angelum versus est. Ita sit nonnunquam, ut qui alio fine cœnobia ingreduntur, tandem religiosam vitam studiosissime complectantur. Vt iesementis non consilio sparsa, sed casu in terram cadens sæpe vberè adserit fructum. Nemo ergo iudicandus & damnandus, quicunque ad sanctas patrum sodalitates quo cumque animo accedit,

Lib. 31. c. 10. Quæ de nitrofa aqua supra relata sunt, si cui vim eius & acrimoniam discere lubet, Plinium adeat, qui naturam, ingenium, vires nitri disertissimè exponit.

Discis præterea cur asceta puerum formosum & tenerum noluerint in cætu ferre: quod id contra morem fieret, & mores aliorum ac sensus solicitari corrumpique possent. Quæ causa fuit vti S. Sabas nullum eunuchum, nullum imberbem in Labras suas aut Lauras admitteret.

Discis & antiquissimum, in Ecclesia Catholica morem relinquendi, (ex vtriusque consensu) vxorem & liberos, quem Christus docuit non præcepit; suasit non imperauit.

Discis etiam veteres religiosos eminus non
com-

*Math. 10.
& 16.
Mar. c. 8.*

Luc. 14.

comminus cum fæminis etiam cognatis collocutos, ne oculi lacerentur, sensus afficeretur, mens inquinaretur.

A N O N Y M V S

I I

A Sceta quidam, omnia in optimam partē Ex cap. de
desertoribus
cœnobiorū. interpretari solitus, visa alterius cella, sordida & neglecta. Quām, inquit apud se, Et apud Deo-
rotheum. beatus est iste religiosus frater: omnia enim mortalia contempsit, totamque mentem ad immortalia conuertit, neque enim tantum sibi otij sumit, vti vel casulam suam componat & perpurget. Vbi idem ad alterius venit mandram compositam & mundam: Quām, inquit, pura huius mens est: qualis cella, talis anima; status loci ostendit statum cordis. Nec vñquam de ullo sinistrē locutus dixit, quām est iste incompositus aut vagus; sed omnes sua bonitate metiebatur. Bona mens det nobis, vti bona omnia in aliis obseruemus, mala negligamus.

QQQ 4

III. No-

III.

*Ex cap. de
scandalis.*

Noui ego virum religiosum, qui vita & oratione multis profuit ad salutem, sed auctore & satore mali dæmone, quidam illi per inuidiam obtrectantes, multos ab eodē auerterunt, & fructu spiritus sancti priuaverunt. Hi tamen errore tandem cogniti, & fraude veteratoris diaboli deprehensa, pani-tudine duci, veniam ab illo postulatam impetrarunt; sed postremo, ipsi vel ab impulsore suo, genio malo occupati sunt, vel in varia testamentorum discrimina & pericula incurserunt, quod iudicio suo (de sancto vi-ro) improbo multos offendissent. Quare merito Paulus monuit: *Qui autem conturbat u-
Gal. 5. portabit iudicium quicunque est ille.*

III.

*Ex cap. de
doctorib.*

Sæpenumero fieri amat uti par pari optimus viuendi magister fiat, quod disciplina à socio profecta, in socium animum facilis admittatur, quam ab imperantis auctoritate tradita. Affirmat hoc patrum historia, in qua de Theodoro Pachomij alumno hac narrantur. Erat Pachomio auctori religiosissimi cœnobij apud Tabennam insulam, dieipius inter plurimos alios Archelaus, qui

identi-

identidem ad parētes & cognatos reuisebat,
& cum à patribus ea de re s̄apē admonere-
tur, vitium non emendabat, vsque adeo pa-
ternus & maternus in eius pectore feruebat
amor, vt extingi non posse videretur. Ag-
gressus est hunc tiro quidam eiusdem ascete-
rij, cui Theodoro nomen, callidi ingenij, sed
ad religiosam vitam præclarè affecti. Quid,
inquit, Archelaë sibi volunt ista Christi ver-
ba apud Euangelistam: si quis venit ad me, &
Luc. 14.
non odit patrem & matrem suam, non potest meus
Matth. 18.
esse discipulus, & quā ibidem sequuntur? quo-
modo hæc interpretaris aut intelligis? Literæ
sacræ (inquit Archelaus) subinde, more ora-
torio, per auxilium exaggerantrem, & Teotol-
kō; extollunt, vii saltem ad partem aliquam
aspiremus.

Etenim, quomodo possimus odiſſe paren-
tes (ex quibus nati sumus.) Hoc Archelaus
ita interpretabatur vt affectum, & frequen-
tes parentum salutationes excusaret, à quib⁹
nullis dehortamentis poterat auelli. Cui
versutè & callidè Theodorus: sanè hæc ipsa
est vestra Tabernaculæ fides, nec aliud Chri-
ſtus voluit, hoc ipsum docet Euangeliū. Pro-
inde iam nunc hinc recedo, bene mihi erat,
cūm essem, vt ante fui, nec patres illic Euan-
geliū vñquā negāt. Recessit ergo Theodorus

QQQ,

ab

ab Archelao in speciem, & aliquandiu seremouit à publico & abdidit. Hic Archelaus (stimulis reor conscientiae confossum) Pachomio rem totam exponit, & Pachomius: An ignoras, inquit, Theodorum tironem esse exemplò curre,abiturientem inquire, & insequere; nam si hinc discesserit, pessimè vulgo audiemus, & fama de nobis pernicioſa spargetur. Archelaus Theodorum sollicitat vestigat; repertum retinere aut potius retrahere nec quicquam conatur: simulabat enim Theodorus discessum. Sed tandem cum Archelaus omnibus modis tentaret illum in viam reducere: Si vis, inquit Theodorus, ut maneam, & intelligam, verum esse, quod modo dicis (contrarium prioribus) profiteremur Christo, aptud commune omnium patrum, te securum quod Euangelium docet; redibo ad cœnobium. Promisit Archelaus & promissa exoluit. nec de cætero unquam ad suos salutandos reuertit.

Porro ut lector norit, quis ille eximius fuerit Theodorus, pauca ex rebus à S. Pachomio gestis huc apponamus.

Primam ingressus adolescentiam, quarto decimo anno cœpit intueri cælum, & mortalia fastidire. Erat claris in Ægypto, & copiosus, Christianisque parentibus natus. festus dies

dies in paternis ædibus festa lætitia agitabatur: conuiua magno luxu instaurabantur, nam:

*Quinquaginta intus famule, quibus ordine longo
Cura penum struere, & flammis adolere penates.* Virgil.

Has opes & copias, amplæque familiae splendorem contemplatus Theodorus, Ecquid, inquit, infelici mihi hæc olim è vita abeunti, aut opis aut solatii ferent, cùm omnia erunt volenti nolenti deserenda? quid si etiam hæc irritamenta malorum me capiant, & captum ad inferos deturbent? Hac salutari cogitatione initatus, petit interius conclave, vbi fusus humi & lacrimis perfusus, Christe sancte inquit, qui intimum animi mei sensum penetras pernoscisque, tute vides me nihil hac rerum præsentium affluentia delectari, omniaq; tuo amori post habere, affulge obsecro menti; & noctem errorum pelle, ac præsentis vitæ tenebras cælestibus gratiæ tuæ radiis discute, ut laudes tibi sempiternas canam psallamq;. Offendit interim mater filium in lacrimis jacentem, quæ illum ad vitæ hilarioris statum mentemque erigere & inuitare nec quicquam conabatur. Dulcius erat illi flere, quam aliis genio & deliciis indulgere. Mutauit inde genus vitæ Theodorus, & intra paternæ domus septa religio-

religiosos mores ac disciplinam imitabatur,
erebris votis cælum pulsabat, inedia se em-
ciabat, quoad à Pecusio quodam viro hono-
rato ad S. Pachomium, cuius videndi deside-
rio maximo ardebat, deduceretur; à quo
amicè & familiariter acceptus, ingēti suo gau-
dio, in religiosorum sodalitatem & domicili-
um est admissus. Vbi tantos intra paucos
menses, in virtutis studio progressus fecit,
vti seniores haberent, quod in adolescentie
mirarentur. Fluxerant pauci menses, cùm in-
censa mater filii memoria, quod eum apud
S. Pachomium versari accepisset, acceptis
à Pontifice literis (quibus imperabatur; vii
matri filius videndus & salutandus siste-
tur) ad Virginum cœnobium, quod trans
Nilum exaduersum S. Pachomii monaste-
rio situm erat, aduolat: epistolam Pacho-
mio mittit, Theodorum sibi exhiberi postu-
lat. Pachomius fortem adolescentem accer-
fit, literas episcopi ostendit, matrem ait adel-
se, velle suum sibi filium in conspectum ad-
duci, proinde iret matremq; salutaret. Hic
Theodorus: Si religiose pater, spondes me de
hac read extreum Christi tribunal non ac-
cusatum iri, promptus obtemperabo: Tute nō
ignoras, me & mortalia omnia, cum ipsa ma-
tre, Christi nomine reliquiss; & illum Chri-
sti so-

si societate indignum, qui patrem & matrem
plus diligit Christo. Quid cæteri commili-
tones mei religiosi cogitabunt, quos exem-
pli meo grauissimè offendam_. Hæc & his
plura cum Theodorus excusasset; Pachomi-
us ego te fili, inquit, nolentem non cogo,
si tibi rem fraudi fore existimas, utere tu-
consilio. Mater ubi de videndo filio despe-
ravit; mansit & ipsa inter religiosas virgi-
nes, ut saltem olim illum inter reliquos cœ-
nobitas spectaret, & simul suæ saluti consu-
leret. Ita Theodorus matri se negando, ma-
trem iuxta secum seruauit, quam fortasse
perdidisset indulgendo. Peritus ergo re-
rum diuinarum, etiam Archelaum, à mala do-
mesticorum visendorū consuetidine abstra-
xit. Possem hoc loco domesticum collocare
exemplū de eo qui mecum eodē contubernio
in ipsa Societ. est vīsus, & post diuinæ & huma-
næ sapientiæ spacia decursa, sacerdotij hono-
re insignitus, magno scientiarum thesauro
comparato semel dūtaxat ex itinere saluta-
uit parentes, & illorum artibus à corpore So-
ciet. auulsus apud matrem velut ad Sirenum
scopulos allisus naufragium fecit, hæsitque
ditibus primū parochijs auctus, censibus
que annuis instructus, quos sanè non diu-
turnos collegit, nam ex altercatione inter
hunc

hunc & virum nobilem exorta, ferro trai-
ctus concidit, & præteritæ vitæ laudem apud
nos actæ corruptit, & fortè quod nolim, spē
futuræ exuit. Quis nō sentit, planeque oculis
tangit, veram esse Christi vocem: *inimicos ho-*
minis esse domesticos eius.

DE S. DOROTHEO.

V.

*En capite de
enlumnia &
contumelias,
Et ipso Do-
rotheo:*

S. Dorotheus de se ad nostram institutio-
nem hunc in modum narrat. In religioso
Seridæ abbatis phrontisterio annos nouem
traduxi, nec memini quemquam à me verbo
incondito læsum, quamuis ex officio mili-
attendēdum esset, ne quis quid diceret, quod
non deceret; & esset, qui me ipsum ab ipso
valetudinario ad templum usque secutus,
perpetuis maledictis insecataretur. Imò cum
ad cœnobij præsidem, nescio à quo, reus es-
set delatus, & ille animaduertere vellet in
contumeliosam linguam, ego patris vestigia
complexus, per, inquam, ego te Christum or-
o pater, parce illi; ego errauit; ille causam ha-
buit, cur id faceret. Quin & alius in eodem
cœnobia, (qua de causa nescio, an ex animo
malè erga me affecto, vel simplici ingenio,
Deus nouit) diu fædum lotij humorē noctu-

ad

ad caput meū effudit, ita vt etiam lectum
meum olenti sentina aspergeret. & alij qui-
dam tegeticulas suas interdiu ante cubicu-
lum meum excusserunt; vnde tanta cimicū
copia meam cellam inuasit, vt à me nullo
modo possent confici. Nam ex xstus tum
ingentis ardore, vis extitit infinita. Quando
dein noctu profectus sum cubitum, illa me
colluies totum cooperuit, & quamuis me
somnus ex diurno labore fatigatum occupa-
ret, vbi tamen euigilaui, toro corpore corro-
sum & veluti stigmatis vndique notatum &
compunctum vidi : nec vnquam cuiquam
dixi, ne facito ; aut quamobrem hoc facis ?
nec vllam vnquam vocem misi, qua alterum
vel percellereim, vel affligerem ; nec indigna-
tus sum vnquam. Macte patientia Dorothee,
vbi nostra virtus hodie, qui nec frontem al-
terius caperatam, aut contractam ferimus ?
tu vltimas contumelias, & cimicum agmina
in te immissa, quæ te tantum non mactarunt,
etiam vultu dissimulasti, nullo signo impa-
tientis animi dato. Rubor os totum
occupat, cum hæc lego &
negligo.

ADILOS.

ADILOS.

VI.

*Ex cap. de
Castit.*

Venit in solitudinē (vbi anachoretz Deo operātur) tanta vir seu potius adolescentia innocentia & animi corporisque verecundia, vti nesciret, an illus in mundo Veneris vsus vnquam, aut voluptas extitisset aut exercaret. Hic dum in suo gurgustio desidet, in expertum adorti veteratores & artifices scelerum impuri & damnati genii tironē Christi cingunt vndique, & latentem naturae sensum excire mouereque moluntur. Hic nouus asceta Christi, sublatis paulum oculis, immanem stygiarum laruarum turbam ad incendium libidinis excitandum in se cōcitatam contemplatus, hoc inquit membrū, homo accepit à natura, vt velut ex poculo rostrato aquam, quam in vesica velut cratere continet, effundat. Dum hæc dicit, faxum è tecto decidit, simulque dulcem quandam vocem ad aures allabisentit, quam secum aliquantulum arbitratus surgit, & ad religiosum quendam patrem profectus, eidem exponit quid sibi euenerit: qui se rem, quid sibi vellet, negauit intelligere & perro misit ad abbatē Pœmenē, qui narrata causa, vidisti inquit, malos genios. Lapis è tecto

pro.

prolapsus ipse cacodæmon est, vox autem illa quam audisti, desiderium est & titillatio corporis, proinde caue tibi, & in auxilium voca supplicibus votis Dominum, vt tibi suppetias eat, & bellum hoc ac tempestatem incolmis euades; docuitq; illum rationem cum hostibus certandi, & bene precatus abiunti, impertitum pace dimisit. Reuersus ille in cellam cœpit opem numinis suppliciter implorare, simulq; cum tartareis lupis acerimè configere; Adfuit adoranti Deus eaque simul gratia dignato, vt excedentium è vita reliquorum statum agnosceret, vel optandum vel deprecandum.

VII.

Versatus & aliis anachoreta in desertarum siluarum silentio, omnino ferè quid fæmina esset ignorabat. Dolebat hæc pura mens innocentis, impuræ beluæ, quæ flamas Cupidinis juuenili corpori subijcere cœpit, & iuuenis quidem vrebatur, sed ex innocentia, quid id sibi vellet; prorsus non intelligebat. Fædas imagines & usum tori oculis & animo simplicis, serpens infernus obiecit & impressit. Sed Deus artes impuri spiritus, & fraudes ac insultus videns, pro suo cliente propugnauit, bellumque sedauit.

RRR

Nra-

Nunquam enim auctor & fons honestatis
Deus patitur suos athletas ignaros huiusc
modi militia, artibus hostium circumuenient,
nisi degeneres nolint ipsi manum admoveere
& hastam clypeumque sumere, quibus im-
pia tela sceleratissimi hostis possint retu-
dere.

*euv. S. S. xi
v. X. 9. 9.*

IIX.

EX GERONTICO.

*Ex cap. de a-
nimorum
reconcilia-
tione & mu-
tua offensa-
rum remissi-
one.* **D**egebat in monte Athlibeos asceta illu-
stris, quem subito oppresserunt latrones,
sed opem inclamanti vicini suppetias vene-
runt, & prædones male multatos traxerunt
ad tribunal magistratus, & in vincula con-
iecerunt. Quod cum cæteri anachoretæ
ibidem versantes cognouissent, magno do-
lore confusi, sua causa miseris esse prodi-
tos dixerunt, vnaque ad Pœmenem abba-
tem profecti, rem illi factam significarunt.
Qui ad seniorem accusatum propter grassa-
tores vincitos in hac verba litteras dedit. Co-
gita primam tui ipsius abs te factam proditi-
onem vnde nata sit, & videbis alteram. Nisi
enim prius interiorem apud te proditionem
instituisses, ad alteram miserorum non fuil-
les progressus. Hac senior epistola Pœmenis
viri sanctitatis fama longè lateque celebrati,

(num)

(nunquam enim pedem è latibulo suo effe-
rebat) perlecta properauit in urbem, captos è *Clausis p̄m-*
vinculis *exemit, & libertati suæ restituit.* *men.*

I X.

S. Zosimas retulit nobis venisse Tyrum,
vbi ipse tum in cœnobio viuebat, se-
niorem Deo plenum, lectaquetum in cœtu
fratrum dicta responsaq; patrum, apophreg-
mata appellata, quæ ille beatus hospes om-
nia percurrerat, & ex memoria reddere po-
terat, magnosq; inde fructus virtutis decerp-
serat. Nos cum legendo peruenissemus ad
illum patrem, quem latrones inuaserant,
palamque professi erant, se adesse, ut om-
nia, quæ in illius domicilio essent, secum
auferrent: & ille respondisset, accipite quæ-
cunque vobis placent filij. illique direpta
cella & spoliata recessissent, & senex spolia-
tus vidisset marsupium relictum, illo arrep-
to insecurus prædatores filij inquit, acci-
pite & hoc, quod obliiti estis in aedicula mea:
latrones eo facto percusso & demiratos se-
nioris bonitatem, prædam vuiuersam retu-
lisse, & de sceleribus Deo satisfecisse dixisse-
que: Ita nos Deus amat, ut hic pater sanctus
est. Hoc ergo cum lectum esset, peregiinus
ille pater, nости, inquit Zosima quanto pere-

RRR a mihi

mihi huius spoliati anachoretæ patientia & dictum profuerit? Et Zosimas, narrat pater. Cum inquit propter Iordanem versarer, legi hoc apophthegma, & miratus virtutem senioris, Domine, inquam, da mihi horum virorum persequi vestigia virtutum, quorum gesto cultum. Ergo cum hoc illorum imitadorum desiderio tenerer, post biduum adfuere sperati hospites, latrones inquam, qui dum fores pulsarent, agnoui illico esse, quod exspectabam, & tacitus Deo grates memini en aio, iam est vbi desiderij tui fructū ostendas. Reserato ostio qua potui illōs significatione gaudij & lētitiaz excepti, incēdij lucernam, & ostendi quidquid habebant. & ne, inquam, solliciti sitis, sic mihi sit Deus propitius, vt ego nihil eorum, quæ habeo, condam. Et illi: habes aurum: Etiam inquā tres nummos, & aperta capsa, inspectantibus illis dedi: quibuscum pacati abierunt. Ego mihi, inquit, videbar beatus, quod benefacendi mihi cōpia fuerit oblata. Sed inquam ego, sunt ne ad te reuersi latrones, vt ad illum seniorem? Non faxit, inquit, hoc Deus, nec enim hoc volui, vt virtutis n̄e proclamanda caussa reueterentur. En inquit Zosimas quantum huic seni affectus bonus & patetus animus profuerint, non solum enim inno-

ria latre
gaudio
Deo dig
A Ff
su
perfect
camq;
parand
Zosim:
Vers
bio ab
familia
tuto de
mone,
menis a
quæ à
compe
que an
inquit
& caru
cio est
ego cu
illo off
posuit
penitu
excusa

ria latronum non afflixit illum, sed etiam gaudio singulari affecit, quod tali munere à Deo dignatus fuerit.

X.

Affirmabant sancti patres in accusatione sui, siue vera cognitione ac modestia perfectam consistere animi tranquillitatem, tamq; solam viam esse ad pacem animi comparandam, quod eiusmodi facti narratione Zosimas confirmauit.

Versatus sum, inquit, aliquandiu in cœnobio abbatis Gerasimi; vbi habui quandam familiarem, cum quo per occasionem instituto de rebus ad salutem pertinentibus sermone, mentionem feci adhortationum Pœmenis abbatis, & alterius. qui omnino se ea quæ à beato Pœmene dicta essent, vñ ipso comperisse, vera esse contestatus est, plenamque animi quietem adeptum. Olim enim, inquit, mihi diaconus fuit in Laura sincerus & carus, cui nescio quæ de me iniecta suspicio est facti, quo se offendit ostendit, quem ego cum tristem cernerem, quæsiui quid in illo offendissem: Hoc, inquit, fecisti, & exposuit factum. Ego consulta conscientia me penitus alienum ob omni culpa ratus, cœpi excusare innocentiam; sed ille, ignosce in-

RRR 3 inquit,

quit, excusationem non admitto. Abi ego in latibulum meum, & excusii omnes animi recessus, utrum tandem id in me admissem, cuius ab illo reus postulabat, nec affini me vello modo culpe agnoui. Ergo cum diaconus sacrosanctum calicem in manibus haberet, & aliis propinaret, iuratus dixi, exortem me criminis esse, de quo me insimulasset; Cum nec dum acciperet satisfactionem, regressus in cellam, reuocauit in memoriam sanctorum Patrum pracepta de sui ipsius accusatione: & vera esse persuasus, vocauit consilium cogitationes, mecum haec pertractando: Diaconus sincerè me diligit, & amore aduersus me impulsus, ausus fuit mihi, quæ dictabat illi animus de me, significans, uti de cætero attendam & caueam, ne quid huiusmodi committam. Verum infelix & miserabilis anima, quia mihi suggeris te non designasse cuius argueris, noueris te infinita malitia patrasse, quæ ignoras nec agnoscis. Quorum euanuere, quæ heri egisti, aut nudius tertius, aut nudius quartus, aut nudius decimus, meministi illa? Nunquid ergo & hoc fecisti, quod tibi perinde ac alia excidit? Induxi ergo animum, ut sibi persuaderet, omnino & hoc factum esse, quod Diaconus obigisset, sed ex memoria non secus ac alia esse de-

lebat

leta; cœpiq; Deo & diacono in acceptis re-
ferre quod in cognitione delicti mei & erro-
ris deuenissem. In hoc cogitationū consilio,
adui ad Diaconum, vti deprecarer erratum,
& gratias memorarem, quod meum ipfius
peccatū agnouissem. Pulsantem fores, aper-
to ille ostio anteuerit, locumq; pœnitudinis
occupat, & remitte inquit, mihi culpam, à
malis enim lamiis delusus, per suspicionem
impegi tibi crimē, quod nūquā cogitasti. De-
us quippe me docuit, te omni culpa vacare.
Adiecit etiā hoc Zōsimas: cū nihilomin⁹ vel-
let pacē & eveniā ab eo pōscere, illū nullo mo-
do permisſe sibi satisfieri. Et en, inquit vir
sanct⁹, vti sincera sui cognitio, abiectio & cō-
temptio cōponant animū desideratis illam?
vt inquā nō solū non offendetur in diacono,
nec tristi sensu aduersus illū tāgeretur (pri-
mū eiusmodi crimē de se suspicātē, deinde
nullam facti quoq; excusationē admittentē)
sed etiam ipse sibi culpā transcriberet, imo
verò etiam gratum se exhiberet erga Diaconum,
cuius opera ab errore fuisse liberatus.
Viden, inquit quid possit virtus, ad quos gra-
dus perfectionis admoueat, ad illam eniten-
tem? Poterat animus si voluisset mille occa-
siones ex diacono arripere, quib⁹ in Dœmonē
degeneraret. Posteaquā flexit cursum ad vir-

RRR 4 tutis

tutis metam , non solum nullam admisit ab eo molestiam , sed magnas etiam gratias habuit , quod per eum ad virtutem capessendam esset inductus , sic ergo nos ipsos usque quaque reos agnoscamus . Politicus quidam , sed pius , Deique amans , vir celebris , Barsanuphio posuit hanc questionem : si , inquit , certum & exploratum sit , à me peccatum non esse in alium , sed ab alio me offendit , quomodo me ipsum reum pronunciabo ? Ut si ego exempli causa , per viam incedam alicubi , & occurrat mihi viator prorsus ignotus , qui nec verbo Iesus , me tamen inuadat & pulles quomodo me possum in hoc culpandum agnoscere , aut me ipsum reprehendere ? Poteris , inquit Barsanuphius , reprehendere fratremque te errasse ; nisi enim viam hanc ingreditus essem , in latronem non incidisses , nec ille tam male te multasset .

Idem Zosimas cum sodali suo & quibusdam urbanis iter ingressus venit ad teloniu . Et politici quidem statim de more vestigial porrexerunt publicanis ; Socius vero Zosimae tergiuersari coepit , & audetis inquit , monachos poscere vestigial ? Quod ego cum audiem : Quid , inquam , agis frater ? natus tu hil aliud dicas publicano , nisi ut volens no tens te pro sancto colat . Nonne decuilleril

Iun

lum animaduersa nostra prompta pendendi
vestigalis voluntate, & modestia mansuetu-
dineq; cognita reuereri nos, & dicere: igno-
sce? Quin ergo ut Christi mitis & modesti
discipulus, pende tributum, & pacatus abi-

X I.

ERAT IN EPISCOPIO Diaconus quidam, cui
Sabinus nomen fuit, qui notarij calli-
graphi munus fungebatur, vir ingenij mitis,
& vitae honestate conspicuus. Porro in pala-
tio p̄tificis eramus monachi omnino octo-
ginta, inter quos potissimum elucebat Sabi-
nus, quem Epiphanius Ecclesiasticarum eau-
sarum iudicem designārat. Habebant con-
trouersiam duo quidam inter se apud Sabi-
num, quorū alter erat copiosus, alter tenuis
erat. Sabinus studebat pauperi magis, quam
uis diues æquiorem haberet cauam, quam
inops. Epiphanius v̄triusq; rationes, & Sabi-
ni iudicis clementiam in miseros, ex occulto
arbitrabatur, & cum à Sabino non pro æquo
& bono iudicari animaduerteret, progressus
in medium Epiphanius, modestè Sabinum
compellat: Abi, inquit, fili, ad tuum scriben-
di & notandi officium, & reuoca in mentem
sacrorum oraculorum decreta, & ex equo iu-
re quamcunq; causam decide, memor sacri

RRR g illu:

Exod. 23. illius præcepti. *Pauperis quoq; non misereberis iudicio, nec respicies personam potentis.* Ergo deinde Epiphanius ipse cauſas omnes omnium cognouit, deditque operam iudiciis à prima luce vsque ad terciam horam pomeridianam, à qua hora ad alterum vsq; mane numquam amplius ab ullo mortalium conspiciebat.

XII.

In cap. de obedientia. **F**uit ex SS. patribus, qui diceret; vchementer obesse religiosæ disciplinæ studiois ac discipulis, imò planè exitiosum, si pro suo sensa sibi magistros morum & vitæ duces ligant. Etenim huiuscemodi ductores vi, viatores suos in arduis montium & abruptis precipitorum perdere consueſſe. Proinde etiam atq; etiam expedire illis, vt moderatorem seuerum per omnem vitam sustineant, qui non dissimulet suorum vitia, nec cum suis colludat, ipſe parum emendatus.

S. Theodorus pater è S. Pachomij officina & disciplina progressus, olim à Pachomio (nescio ob quam offendam) punitus & censura notatus à reliquorum cœtu remotus est. Priusquam vero ab eo recederet: habeo, inquit pater, quod transigam in Monachonse, mitte me quapropter reuersurum.

Mifflus

Missus absque comite per viam in lacrimas effusus: Domine Deus inquit, est ne locus veniae, possumne redire tecum in gratiam? adhuc ne spes est salutis? Et cum ad Chenoboscum, locum, pascua anterum, dictum peruenisset, descendit illico nauigium, in quo seniores quosdam offendit, ex quibus unus quidam apud alium cœpit beatum prædicare Theodorū; sed alter: quid miserum ut beatum celebras: cum nondū ad gradū * marginij per-^{το μαργην} uenerit: Et primus: quis est iste gradus perfe-^{τι} ^{το μαργην} ctionis seu marginij? Duxit ergo ei simile di-^{μαργην} cedi initū. Colonus inquit, erat durus, acer-^{ον επιγενος} bus & molestus, qui cū nemo poterat opera-^{μεσυρανη} rum annum perseverare. Incitatus quidā ad ^{νίδα} illum profecto, suam illi operā obtulit. Bene habet, inquit agricola. Cum dies adesset, quo irrigandus erat ager, hauriamus inquit aquā internoctu, non interdiu, ad rigandum a- grum. sapienter inquit alter ad colonum, vti nemo ex hausta à nobis aqua nec hominum nec pecudum, nec aliorum quisquam bibat. Rursum quando arandum erat: sementem, inquit dominus, ita faciemus: sulcū hunc frumento cōseren-^{τος}, alterum hordeo, tertium legumine, ac ita deinceps reliquos agri ver- sus. & mercenarius: Hæc maior est inquite- tiam priori sapientia, vti semen nostrum & à varie-

varietae quasi * Deus efflorescat, imo & fo-
num quoque absq; semine & colonus : ag-
metamus. & demissa est seges; quæ adhuc
rat immatura & viridis. Magnum, inquit ser-
vus, hoc lucrum est paleæ : floret enim pul-
chrè & viret : Tum herus : adfer marginiū,
& dimensum transferemus. Hoc prouiden-
tissimè inquit famulus, sic enim & palea ser-
uatur, & simul quantus sit numerus frumen-
ti cognoscitur. Posteaquam ergo illum in o-
mnibus exploratum probauit, & obsequen-
rem & felicis ingenij animaduertit, tu, inquit
colonus, de cætero nequaquam eris ex nu-
mero mercenariorum, sed filius & hæres.
Quapropter & hic monachus (inquit senex)
poterit esse beatus, si marginum seu mensu-
ram (obedientiæ) impluerit. Tum alter ex
senioribus : Similitudinem absolueisti ; expo-
ne comparationem. Colonus, inquit, Deus
est; durus autem, quia suis seruis crucem se-
rendam imponit, & iudicium seu voluntatō
animi cuiusque rescindit, qui illi se deuouit,
Pachomius ergo, huius religiosus pater Deo
ad nutum in omnibus obsecutus, illi usque
quaq; gratus acceptusque est. Quod si his
quoque ad Pachomij imitationem virtu-
tem & exemplum (patientiam exercue-
rit) Dominum sustinuerit, erit & ipse regni
ealb

ælestis hæres. Hæc cum audiret Theodorus admirabundus, stupebat tam dicta quam dictorum auëtores, & ingressus nauem subduos è conspectu omnes animaduertit: furent enim cælites à Deo missi ad Theodori emendationem & S. Pachomij consolatiōnem.

TIRÖ.

XIIIL

Religiosus quidam frater secessit in solitudinem, & cella abditus apud alios se sua & aliena ^{Ex cap. de} iam anachoretam esse iactabat; quod ubi seniores cognouerūt, exturbarunt eum è suo gurgustio, coegeruntque obire singulorum radiculas, ac supplicem profiteri se non anachoretam, sed tironem & nouitium esse. Et adiecerūt patres; si videoas nouitium hominem sua volutate in cælum euolare, prensum pēde detrahe, hoc enim expedit illi.

XIV.

S. Anastasia sanguine fidem testata, cum apud Præfectum Illyrici in vineulis esset, eleemosyna & ille virginis ingentes opes, quas possidebat, suspiraret, illam collocutus: intellexi, inquit, mulier tibi magnam vim auri esse, & Christum colere; si ergo sponso tuo ob-

^{Ex cap. de}
^{eleemosyna & martyrio}
^{s. Anastasia}
tempo.

temperas, qui diuitias vobis contemnenda
præcipit, mihi illas omnes assigna & impre-
tire, vnde geminum commodum percipies;

nam & legi sponsi tui satisfacies, & à me om-
ni poena tormentorum soluta pro tuo votoli-

Matth. 19. berè poteris Christo tuo operari. Cui S. An-

astasia, absit hoc, inquit, ô iudex, nam à Chri-

sto meo in sacra lege dictum est. Vnde qua pos-

sides & da pauperibus, & habebis thesaurum in ca-

lis. Tu vero copiosus cum sis, quis adeo ve-

cors & excors adeoq; infelix erit, vt quæ egé-

tibus destinauit, diuiti largiatur, fameq; pal-

lentib^o subtracta luxuriosi impertiat? Quod

si te fame laborantem, siti exhaustum, ueste

spoliatum, custodiz mancipatum videro,

tunc ego tibi ex Christiana lege alimēta por-

rigam? calicem propinabo, pallio conregam,

in vinculis reuisam, & in omnibus difficulta-

tibus succurram.

X V.

Ex cod.

Narravit patrum quispiam fuisse religio-
sissimo monacho matrem pauperem,
cumque profectum, ut panes illi suppedita-
ret; in itinere accepisse vocem è cælo: Geril-
né curam matris tuæ an ego? Intellexit illico
cœnobita, quid sibi vox veller, & humiliat-
sus. Tu domine, inquit, prouide nobis, reuer-

susq;

post, ve-
monach
est, tu ce-
tam tolde-
lius, mer-
nus, mi-
fecit.

V Er-
ma-
bat, &
Famis
mandat
Quæsi-
in vrbe
inquit
spectar-
mi filii,
uit hun-
rit mag-
ita filiu-
Et pate-
rcitat

fusq; est ex itinere in suam cellam. Triduo post, venit mater ad filium, &c; ille, inquit, monachus aliquid mihi frumenti elargitus est, tu confice nobis inde opsonium, ut vi-
tam toleremus. Lætus hoc matris nuncio fi-
lius, meritis Deum gratiis veneratus, spei ple-
nus, maiores in virtutis studio progressus
fecit.

XVI.

V ersabatur in solitudine senior, qui ex manus precio & ipse victum sibi para-
Ex eod.
bat, & egentibus quod supererat, tribuebat.
Famis tempore mater ad eundem filium a-
mandauit, ut aliquid à patre cibi referret.
Quæsiuit pater ex nato: suntne fili etiam alij
in vrbe, qui & què ac vos esuriunt? Et multi
inquit filius: tum fores cellæ pater claudens
spectante filio, lacrimabundus, abi, inquit,
mi fili, ille qui cæteros alit, & vos alet. Rog-
auit hunc postea ex monachis, an non senser-
it magnam in animo perturbationem, quod
ita filium suum à se, & se à filio suo auerterit?
Et pater: Nisi quis, inquit, in singulis suis ex-
ercitationibus magnam sibi vim inferat, nul-
lum inde laboris præmium re-
portabit.

XVII. Erat

Erat religioso viro germanus quidam magna pressus in opia, cui, si quid ex opere suo comparasset, largiebatur, sed quo plus hic dabat, hoc magis alter in dies egreditur. Retulit hanc rem monachus ad religiosum senem, qui, si inquit, me audias, nihil illi porriges, sed ubi reuenerit, in hac verbare spondebis: frater quod habui; dedi, iam tu vicissim, si quid opera tua quaesieris, mihi defer. Si quid ergo tulerit, accipe, & in mendicos & seniores partire, & rogá, ut Deum illi propitient. Paruit consilio patris monachus, & cum frater illius rediisset, fecit quod senior monuerat religiosus. Mœstus ergo à fratre frater discessit; & altero die attulit quædam ex horto suo oluscula, quæ alter accepta se nibus miseris obtulit, rogauitq; ut fratrem suum Deo commendarent. Reuersus dein alio die attulit & olera & panes tres, que itidem alter vt ante in pauperes distribuit; rediitq; frater cum pia appreciatione domum. Vbi tertio reuenerit, magnum secum commensatum apportauit, esculenta, vinum, pisces, panesq; quæ monachus admiratus, vocatos mendicos expleuit epulis, & compellato fratre, non eges, inquit, amplius pane? Non, inquit, Domine, Quando abs te panem accep-

tum &c
inferre
quam:
hi, ope
digress
ras, inq
ignem
mit. Q
tici est
religio
suas an

P
ana
admiss
admiss
vincul
non di
ter aut
Abijt S
am cu
vti sur
liberar
lo forc
tione c
bem, fa
ris, qui

tum & dibus intuli, perinde fuit, ac si ignem
inferrem, qui omnia popularetur. Postea-
quam abs te nihil accepi, Deus benefecit mi-
hi, opesque indies auxit. Quæ postea cùm,
digresso fratre, alter seniori referret: An igno-
ras, inquit pater, monachi opus & laborem
ignem esse, qui omnia, quæ inferuntur, absu-
mit. Quamobrem ex re magis hominis poli-
tici est, vt ipse ex suo eleemosynam portigat
religiosis, & à sanctis, votis piis adiutus, opes
suas amplificet.

XIX.

PRAETOR prouinciae conuenit S. Pœmenem Ex cod. cap.
anachoretam eius visendi causa, sed non
admissus rediit in prouinciam, & per specie
admissæ noxæ, sororis anachoretæ filium in
vincula coniecit, matrique renunciauit, se
non dimissurum ex carcere, nisi Pœmen fra-
ter auunculus veniret supplicatum pro filio.
Abiit soror ad Pœmenem, & ad cellæ ianu-
am cum multis lacrimis precata est fratrè,
vti suum sibi filium sua præsentia è custodia
liberaret. Sed obsfirmatè tacuit Pœmen, nul-
lo sororem dignatus responso, quæ indigna-
tione commota conuictari cœpit: An chaly-
bem, ferre, gestas in pectore? miserere foro-
ris, quia unicus est ille mihi filius. Misit ergo

SSS

qui

274 EX PATRICO

qui dicaret: Pœmen liberos nullos procreavit. Reuersa illa ad præsidem renunciavit nihil profecisse; tum præfectus: si vel impetraverit mihi verbo, dimittam illum. Et Pœmen: lege cum illo agas, & si affinis fuerit culpaz, moriatur; sin innoxius, pro tuo arbitratu de illo pronuncia. Nonne hoc est exuisse omnem erga sanguinem suum affectum? Hic certè aut nullus mactauit sensum suum, & illam Christi vocē audiuit paruitque. Qui nō odit patrē & matrē & sororē, adhuc autem & animam suam non potest meus esse discipulus.

XII X.

Ex cod. c. **S** Macarius olim visit ad monachum mōbo laborantem, quæ siuitq; ecquid desideraret? Parum, inquit, panis recentis ex flore farris melioris. Pinsebant eo loci tum religiosi farinam ipsimet ad vsum totius anni, hic enim illic mos obtinuerat. Ter ergo beatus ille suoq; nomine dignissimus Macarius, homo natus annos nonaginta, ea ætate prefectus Alexandriā, panes, quos secū aridos & siccios acceperat, delicatioribz permutauit, & ægro allatos porrexit. Maecte senex labore, virtus nunquā languescit, viger in fractis mēbris, & frangitur in delicatis. Seniū nō sentit charitas. X X.

Ex cod. c. **I**llustrius est quod perpetravit Agathon,

vir omnium qui vniquam fuerunt religiosorum, experientissimus, & summus taciturnitatis iuxta ac quiete virtus cultor. Hic in publica urbis celebritate abiit ut sportulas, seu quod ipse manu sua confecerat opus, venum exponeret. Offendit illic abiectum in foro peregrinum, & grauiter ex morbo affectum. conduxit aedes, & cetero in ijs ipse ministravit, & quidquid manus precio comparauit, illi impendit conductique domicilij pensionem soluit, & sex ipsos menses in eo aegri ministerio, quoad alter reualesceret, collocauit. De hoc (ut in rebus ab eo gestis notatum) fertur dictum: Quæsiui ego ipse, quo pacto morbum decumbentis in me deriuarem, & meum corpus ipsius corpore permutarem. Nonne haec demum est perfecta charitas?

XXI.

Nota quidem sunt, quæ de S. Ioanne hierarcha Alexandrino, cognomento Eleemoni narrantur, sed ex notis commemorabo unicum factum, vnde alia pendent, quæ vulgo cognita non sunt.

Beatus Ioannes ad ceteras virtutes omnes, quas sibi pepererat, & hoc adiecit, ut in

*Ex cap. de
Eleemosyna
facta ex ali-
enis bonis, ex
ceteris patrum*

SSS 2 in

Vixit 610.

Episcopus

factus, 23.

Ioan. Mar-

tyrol.

* Apud

Metaphra-

sten legitur

Glicium, in

latino hand

dubie per-

versè.

In patrum

historia ope-

rimentum.

Gracè est

γράμματος

in suo conclave miserandis tegeretur. Quod
vbi animaduertit quidam ex ciuibus, con-
uenit illum, & contemplatus centonem la-
cerum, & vestes abiectas quibus tegebatur,
misit illi * stragulum triginta sex aureis com-
paratum, multum precatus, vt in gratiam do-
nantis illo se tegeret. Pontifex accepta veste,
ob singulares munierarii preces, vnicam no-
torem usus est, & insomnis & per uigil totafe-
rè nocte hæc sibi obiectabat: Quis dixerit
postremissimum Ioannem? (sic enim se ip-
sum consueuerat appellare) pallio gausapéue
triginta sex aureis emta tegi, cùm interim
Christi fratres frigore obrigescant? Quām
multi modo gelida bruma tremuli dentibus
strident? Quām multi infra supraq; semitecti
storea, porrigit pedes non possunt, sed ve-
luti in globum collecti tremunt? Quām mil-
ti per montes iacent incœnati in tenebris, &
gelu infediaq; contabescunt? Quām multi ex-
plere famen desiderant foliis truncatorum
leguminum, & olerum è culina mea reiecto-
rum? Quām multi cuperent tingere buccas
iure à meis cocis effuso? Quām multi optant
bibere odorem vini in cella mea destillantis?
Quām multi in hac ipsa (Alexátria) peregrini
exclusi tectis in foro dormiūt, fortè etiā im-
bre pluuiaq; irrorati? Quām multi toto mēle

285

aut bimestri toto, nunquā oleū libant? Quām
multi vna eademq; per hyemem & æstatem
veste teguntur. Tu verò Ioannes sempiternæ
quietis spe plenus, & vinum potas; & pisci-
nas exhaustis, & in cubiculo quiescis, & mo-
do præter cætera omnia mala etiam stragulo
triginta sex numismatis facto intepescis. Næ
tu per talem vitæ indulgentiam, parata in cæ-
lo bonorum gaudia nec quicquam speras &
expectas; sed planissimè quod ille diues au-
diuit epulo, audies. Recepisti bona tua in vita
tua, mēdici verò mala. Nunc ergo illi cōsolati-
onē fruuntur, tu verò cruciaris. Testor ego
vltimus Ioannes sanctum Deū, me in alterā
noctem tegmen hoc non adhibituruim, par-
est enim Deoque gratum, vestiri centū qua-
draginta quatuor fratres, quos tu, præ te mi-
ser, dominos tuos agnoscas: vno quippe nu-
misimate quatuor * lacernæ seu pallia veni- * Recancl.
bant. Quām mox ergo illuxit, misit qui Gu- la barbare.
nachium seu stragulum venderet, quod vbi
viditis, qui pridie illud Patriarchæ obtule-
rat, emtum rursus triginta sex aureis remisit
Pontifici. postridiè cùm idem venum expo-
situs cerneret alter, tertio redemit & Ioan-
ni remisit obnixè preeatus, vt i eo per noctē
vteretur. Tum Ioannes ad ciuem blandè &
iocabundus: Videbimus inquit, uter ex no-

SSS 3 bis

bis prius fatigari possit, ego vendendo, vel te redhibendo. Erat ille ciuis admodum copiosus, quem sensim quasi vindemiatore carpit. Affirmabat enim eum, qui (animo miseros subleuandi) possit, commode locupletibus etiam intimam tunicam detrahere, non peccare, praesertim si duri, sordidi & immisericordes fuerint. Ex quo duo commoda assequitur, qui hoc facit. Pium quod seruet animos auarorum; alterum quod & ipse non exiguum sibi præmium conciliat apud Deum. Ad quam rem testandam attulit exemplum S. Epiphanij & * Ioannis Hierosolymorum Pontificis, qua argentum a Patriarcha arte extorserit, &c in egenos elargitus sit, ut infra leges. Cum autem sapientissimus Ioannes Eleemon didicisset quempiam liberalem esse in miseros, acersitum gratulabundus percuttabatur, qua ratione ad affectum & misericordiam in pauperes, peruenisset, naturane & ingenio ad benignitatem prono, an coactus & vialis quæ sibi facta? Hac quæstione alij perculsi præ verecundia reticebant quæ rogabantur, alij quod res erat fatebantur. Quidam ex his rogatus, in hæc verba respondit: Ego, domine, bona fide, nihil do, nihil bonifacio. Quin hoc ipsum quod facio,

* Qui ante
Eleemonem
reuit Eccles-
iam.

& miseris porrigo, Deus & pietas tua mihi
larijuntur, ita consueui. Eram primum
durus & ferreus in pauperes : Accidit vii
die quodam confusus ad magnas redigerer
angustias, cum ita mecum ratiocinatus sum ;
nra tu, si fueris benignus in egentes, à Deo
nunquam desereris. Decreui igitur deinceps
quotidie in médicos quinque folles siue nu-
mulos tribuere; cumq; largiri illos cœpisse,
malus genius me retardauit, cum mihi sug-
gereret : Hi folles quinque seruient in v-
sum familiæ ad olera emenda, aut balne-
um; proinde exemplo velut è faucibus na-
torum subtraxi illos mendicis, nec quic-
quam dedi præterea. Posteaquam autem
animaduerti me affectu avaritiae superatum,
præcepi famulo : Tu quotidie inquam, sub-
leges clam me, de pécunia mea numios quin-
que, quos pauperibus erogabis. Eram quip-
pe trapezita seu collybista. Seruus meum
executus imperium, non quinos, sed de-
nos quotidie folles, quandoque etiam cera-
tia siue filiquas miseris porrexit. Atque cum
ex ea re augeri nobis rem familiarē vidisset,
cœpit & trimisia largiri. Miratus ego no-
stras ex diuina ope copias. Profecto inquam,
fili quinq; folles numuliue magna nobis pe-

Folles apud
Epiphanius

numis mimitis

Mov.

SSS 4 pers-

perere commoda, possis iam dare denos: tum
mihi famulus subridens: Perge bene precan
furtis meis, nam hodie non erat nobis, quo
frueremur, panis. Enim uero si fur quispiam

Folles mini- sanctus & iustus est, næ ille ego sum. Tunc
mi: filiusque testatus est se non folles & numulos, sed filii-
masores: tri- quas & trimisia erogasse. Deinceps ergo pro-
misa ma- pter illius fidem cœpi ex animo clargiri quā-
toras filius. *tum potui. Tum Patriarcha mirifice recrea-*

tus, crede mihi, inquit, multa legi sanctorum
patrum exempla, sed nihil unquam huius-
modi cognoui.

Non illo. Venit Hierosolymis Diaconus in Cyprum
Eleemon, ad S. Epiphanium & exposuit illi, quām stu-
sed diu ante diosus esset pecuniae Pontifex Hierosolymi-
Ioannem tanus Ioannes, magnamque vim arcis stip-
rector Eccl. ret, & nihil miseris largiretur. Hic porro lo-
Ga. annes degebat in cœnobio magni Hilarij,
versabaturque cum eodem S. Epiphanius.
Scripsit ergo (cum in Cypro esset) illi episto-
lam Epiphanius, ut rationē duceret aliquam
eorum, qui in opia premerentur. Sed Ioan-
nes neglexit adhortationē Epiphanii. Quā-
obrem longo post tempore Epiphanius ac-
cerito discipulo: proficiscamur, inquit, Hi-
erosolymam ad veneranda Christi vestigia,
postea reuersuri. E Cypro ergo profecti ap-
pulimus Cæsaream Philippi, inde Hierosol-
ymam

nam ascendimus, ubi in Episcopium ingressos simul ac vidit Ioannes, ingenti gaudio Epiphanium cōplexus est, quem Epiphanius, ut filium allocutus, & des, in quibus diuersaretur, petiuit, quas nobis splendidissimas assignauit, & quotidie Epiphanium ad mensam adhibuit, cum interea inopes nihil opis ab eo acciperent. Quapropter Epiphanius, mi pater, inquit, da mihi mutuum argentum ad ministeria mea, multos enim viros mecum habeo, quibus exhibeo tuas opes in elegan- tissimis edibus tuis, praebet quo se seruo tuo, quod sit ad dignitatem tuam, praedicabo enim tua facta, & gloriatus de te, omnium etiam digitis assidue monstrabor: tantum retine memoriam mihi concessi argeti, quod tibi vti decet postmodum totum redhibebo. Protulit Ioannes magnam argenti vim. Et Epiphanius: est ne tibi pater aliquid reliqui de argento? Et Ioannes: Satis inquit, erit pater hoc tibi in praesens. Profer obsecro, inquit Epiphanius, quod superest, ut hospites tui tua magnificentia perfruamur. Cum protulisset omnem suppellectilem argenteam reliquam. Tu Epiphanius: Liceat mihi procerib. haec meis spectanda exhibere? Et Ioannes: omnia quae possunt tuos oblectare, tecum aufer, quin & ad mensam tuam adhibe.

SSS 5

Acccep-

Accepto igitur Epiphanius omni argento quod libras pendebat mille quingentas (hoc est quindecim millia Philipporum) redit ad zedes ad diuersandū sibi assignatas. Porro Hierosolymis erat tum Alerius argentarius, Romā negotiorum causa profectus: quem accersiri iussit Epiphanius, & paetus cum illo, argenteum illi instrumentum omnē vendidit & in pecuniam redegit, quam Epiphanius totam diu noctuque certatim in egentes distribuit. Post aliquot dies Ioannes Epiphanium poposcit argentum. Redde inquit argentum quod tibi ad usum hospitij & ministerij mutuum dedi. Et Epiphanius: sustine patienter moram & expedita fili, est mihi adhuc usus illo ad plures alendos. Post aliquot rursum dies, cum in templo staremus ad eum locum, ubi salutans Crux C H R I S T I seruatur: Iam ante, inquit Ioannes, dixi tibi, reddere argentum quod dedit tibi: Dixi, inquit Epiphanius placidissime, reddam tibi pater omnia. Tum Ioannes ardēs iracundia prensum diploide Epiphanium cōstringensq;: Non exhibis hinc, inquit sycophanta, quoad reponas mihi argentum meum. Redde argentum quod dedi tibi, rede Ecclesiæ, quod est Ecclesiæ. Sed Epiphanius nihil hac contumelia perturbatus, in eodem

codem statu mentis perseverabat. Duas
ipsas horas Ioannes Epiphaniū retinens cō-
uitiis lacerabat, ut omnes qui aderant, è diu-
turna standi molestia & audiendis Ioannis
conuitiis fatigarentur. Epiphanius autem
nequaquam illius maledictis abiectus, in-
spuit in facie Ioannis, & momento occulta-
tus est, omnesque praesentes ingens paor
occupauit. Tū deinde Ioannes prostratus hu-
mis supplex abiicit se ad pedes Epiphanij, ut
illius patrocinio videndi facultatem recuper-
aret. Sed Epiphanius ad Ioannem: abi, in-
quit, & venerare sanctam crucem, & presta-
bit tibi quod petis. Sed Ioannes à vestigiis
Epiphanij non potuit dimoueri, infixa pre-
cibus Epiphanium exorare conatus. Tum
Epiphanius datis, de contēnda pecunia &
iuuandis pauperibus, præceptis, imposuit
manū Ioanni & oculo dextro recluso, con-
suetā lux redijt. Dein Ioannes & pro sinis-
tro deprecatus, quod petiit non impetra-
uit. Nam Epiphanius hoc, inquit, fili absq;
me est; Deus clausit tibī lumina, Deus aperu-
it, ut visum illi ita fecit; ut modestiam di-
sceremus. Ita Ioannes emendatus & ca-
stigatus à iusto Epiphanio deinceps ut de-
cuit sanctum, sancte se in omnibus gessit. Se-
quuntur in Patrīo, exempla de S. Gregorio
Ponti-

Pontifice & S. Paulino Nolano, quæ ex illo,
rum historiis cognita prætermitto.

XXII.

*In cap. de
charitate.*

Versabatur sanctorum patrum quispian
in anachoreti sacerdos. Erat in eodem
recessu solitudinis alius anachoreta, vtcung
inde remotus, secta Manichæus & ipse inter
suos presbyter. Proficisciatur hic ad sui
dogmatis consortem & tenebris ingruen-
tibus deprehensus vesperi venit ad Catholicæ
patris cellam, qui nouerat illum. Manichæus
ergo in arcto versatus & rerum omnium in-
certus verebatur ad Catholicum patrem in-
gredi, vt ibi per noctem quiesceret, quod si
meret ne non admitteretur ut manifestus &
notus sectæ Manichææ propugnator. Meu-
tamen (noctis imminentis & ferarum) fore
pulsavit. Aperuit illico senex & agnitus sin-
gulari cum latitiæ significatione recepit,
coactumque secum precari somnum capere
iussit (nullo dato suspicionis alienæ signo) per
noctem Manichæus cœpit secum meditari
charitatem patris, quod nihil suspicatus ma-
li de se esset, illum pro viro sancto habuit, &
(vbi diluculauit) abiectus & complexus pe-
des illius, Ego, inquit, Pater sancte ab hoc ip-
so momento in tuas orthodoxorum partes

con-

E
x
e
Basilic
fronte
nec à
qui op
dieba
berali
annun
tiani e
frigus
ad qu
die m
hiem
terra
etus;
duct
iam v
venu
us Ba
am v
ad ea
vrbe
porr

concedo. Nec ab eo postea recessit. Bonum
verbum, bonum inuenit locum.

X III.

Ex relatione Patris cuiusdam acceptum *Ex fine Pat.*
est, fuisse Constantinopoli puerum, cui *trsci.*
Basilius nomen, versutum, impurum, & ef-
frontem; in popinis & lustris assidue versatu, *ascepius*
nec à prætextatis quidem verbis abstinentē, *lja.*
qui operam suam Domino, qui Patricius au- *Corruptio*
diebat; addixerat; viro in paucis bono & li- *ges.*
berali in pauperes. Basilius sextum decimum
annum agitabat, in omnem luxum & nequi-
tiam effusus. Ead. tempestate urbem repente
frigus asperissimum & intolerabile opprescit;
ad quod & fames ingens accessit, uti quoti-
die mille admodum extinguerentur; & cum
hiems ita saeviret, nemo erat qui cadaver
terræ mandaret. Vbiq; ergo funera, vbiq; lu-
stus, vbiq; miseria, ut pleriq; omnes, con-
ductos seruos missos facerent; non pauci et-
iam vernas. Quin & complures liberos suos
venum exponebant. Coactus etiam Patrici-
us Basiliū dimisit, qui primo statim die su-
am vendidit tunicam, & absunt, tandemq;
ad eam redactus est inopiam, ut nudus per
urbem & ciuitatem vagaretur. Tantum
porro illum frigus occupauit, ut per manus
pedesq;

pedesq; sanguis protruderetur. In tantis vē
rō cæli iniuriis & vltima sua calamitate, cūm
per multos dies vim tempestatis tolerasse,
nihil vnquam effatus est aliud, quām: Lau-
detur Deus. Quis vim frigoris immensam
& inediæ cruciatus, cūm & acutissimo frigo-
re adureretur, & fame grauissima torque-
retur, & iram numinis in se frementem cer-
neret, vlla possit oratione assequi, aut ver-
bis exprimere? Cūm ipse interim omnia ge-
nerofissime sustinendo D̄x o gratiis assiduis
litarēt, nullamque vocem impiam aut stulta-
m, qua D̄x v̄ m offendere, ex ore mit-
teret: Cumque iam summi manuum pe-
dumque digiti frigore corrupti defluxissent:
ille velut alter Iob fortiter tolerando nullas
ope aut cōsolatione subleuabatur, quōd sua
quisq; incommoda & famem deploiajet. Il-
le verō beatissimus puer, omnē illum ex fa-
me & hyeme contractum dolorem Deo grā-
tiis agendis adolebat. Tandem pius quidam
Deivir amans Nicephorus, dum vrbē obit,
animaduertit hunc nudum sub fornice iu-
cere abiectum, & vehementer commotus, ex
animo ipsius vicem dolebat, quem & do-
mum suam deportauit, & omni cura studio-
fissimè fouit. Deus etiam ipse summam ipsi-
us patientiam è cælo contemplatus, & gratū

In ad:

n aduersis animum complexus, intr̄ paucos
dies ad c̄eleste domicilium euocauit. Ante
mortem cùm ad se missos videret calites ve-
nire, gratulatus Deo beneficium, allocutus
Beatas mentes: benè, inquit, ô benè & op-
portunè adestis, & formosi iuvenes, à Domi-
no missi grati & expectati venistis. Obsecro
expectate paulisper & mox vobiscum profi-
cīcar: Religiosus quidam dedit mihi decem
obolos, quos huic viro debeo, qui sumtum
in me fecit. Manete igitur dum eos annume-
ro, ne princeps harum tenebrarum causa hac
arrepta me trahat in exitium. Hos illi si-
mulac dedit, animam edidit.

XXIV.

Duo quidam monachi non nisi Christia-
næ professionis rei, à paganis ad quæsti-
ones & supplicium rapti sunt. Qui tamen
mutuas inter se inimicitias exercebant. In
carcere alter veniā à socio postulauit offen-
se: cras, inquit, vltimo suppicio afficie-
mur, positis ergo simultatibus in mutuam
gratiam, iudecamus. Sed alter nulla ratione
potuit adduci, vt petenti ignosceret. Poste-
ra luce rursum trahuntur ad quæstiones &
cruciatus. Et ille qui postulanti veniam ne-
gauerat, statim cessit tormentis, & infelix
Christum

Christum ciurauit. Miratus prætor, quid hoc, inquit, sibi vult, heri grauissimi sexcar-nificatus pœnis tibi constitisti, hodiè repente vinceris? Quia, inquit, socio meo supplici culpam non remisi, Deus me cœlesti sua ope destituit. Attende lector neminem posse incensum venire Martyrum, qui odium in peccatore soueat, cum nemo possit amare Deum, qui hominem oderit.

XXV.

Narratum de anachoretâ ab insidiatore mortalium circumuento, qui cœlitem credebat, cum inferna esset larua. Huius germanus pater in filiam eandem egressus cum securi, ut materiam cæderet, à filio suo nefario parricidio mactatus est. Malus enim genius fascinato iam filio ostendit patrem cum ferro aduenientem. Et: en, inquit, pater tuus te occisum venit, anteuerte illum, & occupa cædem. Occidit filius patrem, à suo magistro architecto mendacij eruditus. *Probate ergo spiritus, si ex Deo sint.* Multi historijs patrum his artibus hostis æterni delusi, vel in altas putorum voragini se præcipitarunt, vel in rabiem acti se & alios confecerunt.

XXVLMul.

MUltos annos quidam solitudinis cultor vitam sanctam agebat, qui Pytho-
nis genio, hoc est, cacodæmoni superbiæ &
stultæ gloriæ operabatur, à vera religione pe-
nitus auersus, in sectam enim Hieracitarum
qui uis incidit, qui negant Christum hominæ
factum, negantque corporum nostrorum
anastasiam & futuram immortalitatem, quam
soli animæ tribuunt, Tria principia consti-
tuunt. Deum & * * *, & malitiam. Hæc *Lacuna.*

impio illi dogmata fuere, quibus &c quin-
gentos à Catholica professione ad hæresin *De Hieraco.*
& Hieracis
abstraxit. Etenim ex sanctorum patrum sen-*& Hieracis.*
tentia duo sunt ordines damnatorum genio-
rum, alter eorum qui in Venerem agunt
nostra corpora; alter qui in errores abdu-*Vide Epiph.*
bar. 67. &
Bar. Anno.
Christi 28.
cū mentes nostras, qui ægerrimè ab homine
pelluntur. Hic sathanas architectus est præsti-
giarum & magiarum & hæreseon & cveneficiorum
ariolationum & artium huiuscmodi pessi-
marum. Quid ergo, inquit Episcopus ad
Macarium, faciemus? Precandum ait Ma-
carius. Verbis enim & disputationibus
cū hoc nihil proficiemus. Recitat Episcopus
capita fidei, sanctum symbolum. Sed Hieracita
nihil mouetur, quin imò ad sepulchretum a-
bit, vt ope sui præstigatoris, dæmonis inquā,

TTT

vmbra

umbram ex sepultis reuocet in vitā. Sed pre-
cante Episcopo cum Macario , frustra fuit
hæreticus. Tum sancto pontifice in genua fu-
so, dum preces ad Deum allegat , mortuus
surgit, quod Hieracita spectans exanimatus
concidit, & infelicem animam exhalauit.

Nota est æterna hæreses, ut sit indocilis,
refractaria, inclemens, superba, donec
flamnis & supplicijs æternis emendetur: cui
rei testandæ appona ex Iosepho Acosta huic
affinē historiam. *Mihi vero, inquit, haec iden-*
tidem cogitanti, vehementer sibit humana infelici-
tatis profundum admirari. Quis enim talia misere-
hominis penitus insano, imò nec ab insano quidem,
dici perpetuarique posse credat? Et tamen sunt ve-
risma, & serio ab homine mortali medicanda &
agenda. Nulla recapitur humana mens nequesa-
cilius, neque potentius, quam superbia. Nulla vù-
est veneni, nulla meri copiosi, nulla febris phren-
tice, quæ sic statim mentis cuverat, nulla medica-
tissima pocio ita in furorem rapit, ut animo semel
humano imbibita superbia. Et quæ per furorem
superbiæ loquimur, cogitamus, agimus, ea sibi
humilitate admiramur, atque erubescimus. Vbi
enim humilitas, ibi sapientia. Vbi superbia,
ibi proutius consumelia. Quo minus vero mi-
remur Antichristi tantam elationem, referam cuius
dam eius cari discipuli eodem morbo, id est su-

perbia

perbie laborantis, non fictam fabulam. Fuit in
hoc ipso Peruvensi regno vir magni pro illo tempore
estimatus, doctus Theologus, ac Theologiae profes-
sor, idemque Catholicus, & pius diu habitus, ac
penè tunc huins orbis oraculum. Is familiaria-
tate mulierculæ cuiuspiam, quæ se edoceri ab An-
gelo magna quædam mysteria iactabat, quæque ex-
tra se interdum rapiebatur, aut rapi simulabat,
veluti altera olim philumena, aut Maximilla Mon-
tani, ita deuinclus est, ut illam de summis Theo-
logiae questionibus sèpè consulteret. In omnibus pro-
oraculo haberet, magnis revelationibus plenam &
D E O valde charam prædicaret, satis alioqui sor-
didam, & perexiguo sensu præditum. nisi ad in-
situenda mendacia: igitur siue à Diabolo corri-
peretur, (quod facilius est credere) cum eiuscemo-
di extasim pateretur, siue callide eam fabulam si-
mulareret, quod nonnulli viri prudentes existima-
runt, ille Theologus, quod à muliercula magna &
mira de se audiret, & multo grandiora futura
conciperet, libenter ei se discipulum addixit, cuius
patrem spiritualem agebat. Quid multa? eo ab-
ductus est homo, ut miracula ficeret, & fieri sibi
persuaderet. Cum miraculi vestigium ne tenuis
quidem extaret. Ob hæc & quod propositiones ali-
quot ab illa Prophetissa accepisset a sensu Catholicae
Ecclesiae alienas, à sanctissimæ inquisitionis iudi-
cione coro hoc regno stupente comprehensus est:

XXX 20 ibi

ibi per quinquennium fere audierat, toleratus, examinatus, ac tandem patefactus est. homo omnium superbissimus et insanissimus. Cum enim Angelum sibi diuinatus datum, a quo omnia quae vellet disceret, at deinde summa Dei ipsius familiaritate, et immediato colloquio se possum pertinacissime asserteret, in eas nugas delatus est, quas nisi ab homine prorsus mentis emotae, dici nullo modo quisquam sibi persuadet. Erat vero ille tam integro sensu, quod ad cerebrum attinet, ut mihi interior non sit. Itaque et serio affirmabat se et Regem futurum, et Pontificem summum, Sede Apostolica ad haec regna translata: concessam quoque sibi sanctitatem super omnes Angelos et choros caelestes, atque Apostolos annes, quin etiam oblatam ipsi a Deo unionem hypostaticam, sed ab ipso non esse admissam. Datum quoque seredemptorem orbis, qui ad efficaciam, ut ille loquebatur, quod Christus solam quoad sufficientiam fuerit. Omnem statum Ecclesiasticum abrogandum: Leges vero alias se editurum faciles, et apertas; secundum quas calibatus clericorum tolleretur. multitudine uxorum concederetur, confessionis necessitas excluderetur. Hac atque alia tanta contentione affirmabat, ut nos teneret etronitos, quod homo talia sentiens non insaniret. Denique diu evoluimus gestis illius et plus quam centum et decem propositionibus haereticis, aut a sana Ecclesiae doctrina aliena condemnatis, inibi sumus, ut habet de more sacrum illud tribunal, cum homine disputare, si forse admittat.

tem & fidem reuocare possemus. Conuenimus autem
eum ipsis iudicibus, & Episcopo Quitensi tres alii. Eo
introductus homo ea liberteate & facundia perditissi-
mam suam causam defendit, ut ego in hodiernum di-
metiam stupeam, eo adigi posse mentis humanae su-
perbiam. Professus est doctrinam suam non posse mon-
strarri, nisi diuina scriptura & miraculis, quod esse
superior omni humana ratione. Scriptura & auctor testi-
moniis longè se apertius atq; efficacius probasse, quam
probauerit Paulus Iesum Christum fuisse verum Mes-
sim. Miracula autem se perpetrasse plurima, eaque
tanta, ut Christi resurrectio non fuerit manus. Nam &
se verissime esse mortuum, & resurrexisse, atq; id eu-
dientissime aiebat ille, esse ostensum. Scripturas vero
proferebat memoriter (cum nullum librum haberet,
atq; ipso etiam breuiario spoliatus esset, tot & tanta lon-
gas ex Prophetis, ex Apocalypsi, ex Psalmis, ex aliis lo-
gis, ut vel memoria esset admirationi. Eas vero, ita ad
sua commenta adaptabat, ita allegorizabat, ut qui uis
vel rideret vel fleret. Postremo si miraculis rem agere
nobis placeret, se libenter ea statim exhibiturum. Hæc
ita dicebat homo, ut vel nos insanos putare videretur,
vel ipse insanire. Nam & per revelationem sibi inno-
tuisse iactabat serenissimum Ioannem Austriae bello
nauali à Turca esse superatum, & regnum Hispaniae
à Philippo invictissimo iam pene amissum, & Conci-
lium Romæ habitum, ut de deponendo Gregorio, &
alio subrogando ageretur. Quæ ideo nobis significaret,

TTT 3 ut

ut quoniam erant nobis certis nunciis nota, scirem
ei non nisi diuinatus innotuisse. Et cum essent omni
usq; adeo falsa, ut amplius esse non possent, ab illo tam
esserebantur, ut notissima nobis. Denique cum m
bil profecissemus per duos dies differendo, & ad pub
licum spectaculum esset in ceteris, ut in Hispanus fu
ri solet, delatus, intuebatur semper in calum, quem
in inquisidores & omnes grassaturum cœlitus exhi
biens, ut illi erat pollicitus Diabolus: atq; ignis qui
dem nos nullus ex alto corripuit: illum vero &
regem & pontificem, & redemptorem, & nouum
legislatorem ex imo flamma rapuit, atq; rededit inca
neres. Hæc Acosta. Qui porro Hieracitæ fuc
runt, docet patrum sanctissimus & doctissi
mus Epiphanius hæresi L M V I I . Tom. i.
lib. 2.

Ab Hierace Acheruatico illo accipitresse
Eta Hieracitarum promanauit, quæ nuptias
Christianis interdixit, infantes ante puber
tatis annos à cælo exclusit, animorum in
corpora redditum negavit. Quæ Epiph
anius monstra dogmatum eruditè ibidem
fellit. Plura de eisdem tartareis Harpyis Car
dinal. Baronius Annal. II. Anno Chi
sticcc lxxxviii.

XXVII Am

XXVII

Anachoreta iunior quidam percontatus Ex Patrio circa finem. est seniorem, quæ sibi ratio esset instituenda in sua cella, & quomodo tempus traducendum? Ego, inquit pater, hunc seruo ordinem viuendi. Horas quaternas noctu somno indulgeo; quaternas rei diuinæ tribuo; totidē operi. Rursum de die usq; ad sextam laboro, à sexta ad nonam lego sacros codices. Hora nona paro cœnulā, & si quid extraordinē in domicilio meo curandū est Rursum alter. Et quot preces sunt dicendæ? Ego, inquit pater, obseruo dictatā à cœlite legē S. Pachomio in scriptis datā, tu q; tibi placet, facito. Et iunior: quæ est illa angeli lex S. Pachomio præscripta? Hæc inquit pater. Quotidie duodena persoluebat; vesperi ad lucernā senas, ad matutinū rursum duodena; hora nona ternas. Atq; tam paucas ideo præscripsit, ut possent imbecilliores sine molestia præscriptas obseruare. Nam perfectis data lex nō est, qui sibi dictū putant illud: *sine intermissione orate*. Adiecit & hoc ex Psalmo. Erodii domus dux est eorum hoc est, quo cunq; volat & fertur domus eius est. Et tu ergo quo cunq; pedē tuleris, semper tecū habita, & te ipsum obserua; & da operā, ut ordinem accurate teneas, horas precibus assignatas, tertiam, sextam, nonam diligenter

TTT 4 im-

impende, opus faciendum, vespertas & meditationes non negligas. Nec vñquam ex animo luctum dimittas, obuersetur tibi semper futura mundi calamitas. Atq; hæc absq; magna labore non comparantur

XXXIX.

*Ex cap. de
precibus in
via ad hibē.
dss. apud
en hīc ad-
verbium, an
ciustatis A-
mida nomēt
De hoc alia-
mandare
in aulas.
cap. 12.*

A Lamandarus Sicienus Saracenorū Per-
sis subiectorum rex, cum magnis copiis
& ingenti furore in Romanorum fines Ar-
meniam & Palæstinam populabundus irru-
perat, multa Christianorū millia in seruitutē
abduxerat, aliaq; multa impiè crudeliterq;
in captos perpetrarat. Hac multitudine
barbarorum per Anachoretarum quoq; se-
laloca & desertam vastitatem sparsa, renun-
ciantibus prouinciae custodibus barbarorū
incursions, vt ascetæ se in Laurā tuendz
vitæ conferrent, visum est patribus principis
Lauræ parendum esse monitoribus, vt qui in
Ruba versarentur, in Lauram secederent, ibi-
que singuli in singulis cellis religiosè con-
quiescerent. Sed diuinus ille Ioannes silentij
& quietis suavitate captus, induci non potu-
it, vt solitudinē desereret, apud semetipsum
in hunc modum ratiocinatus: si Deo curz &
cordi non sum, nec viuere quidem iuuat.
Proinde non ad aliud asylum nisi ipsum su-

pt.

preum numen confugit. Deus vero O. M.
suorum clientium nequaquam oblitus, præ-
cepit beatis Angelis, vt est in sacris litteris, vti
sanctum suum custodirent, Vt tamen Ioan-
nem doceret Deus eum non exsortem esse
communis hominum metus, misit illi ad cu-
stodelam vitæ, quem oculis cerneret, imma-
nem feram, tremendum inquam leonem,
qui ab ipsius latere neq; interdiu, neq; inter-
noctu discederet, & tutu à barbarorum im-
petu præstaret. quem Ioannes prima nocte
conspicatus iuxta se cubantein, aliquantu-
lam, vt ipse mihi fassus est, cohorrui-
it. Postquam animaduertit leonem à se nuf-
quam discedere, & sequi, quocunq; abiret,
hostesq; à se defendere, tum vero effusus in
laudes Dei immortales Deo gratias cōcīnuit,
vt quinon reliquerit virgam peccatorum super
sortem iusterum. Noster autem perbeatus pater
Sabbas Nicopoli profectus ad nouam Lau-
ram condendam, & ad Spelxi molitionem,
vt est supralib. 2. dictum, regressus in memo-
riam somnij, quod de religioso hoc Ioanne
sibi immisum erat, conuenit illic in Ruba,
& en, inquit, seruauit te Deus ab hostium
incursione. Iamnunc ergo te etiam atque
etiam hominem cogita, & nihil humani ali-
enum abs te puta, imitator & sequere alios

TTT 5 patres,

patres, & confuge ad Lauras, ne te superbia
olim in exitium trahat: alijsque haud paucis
vslis rationum firmamentis persuasum de-
duxit in principem Lauram, & cella ibidem
inclusit.

XXIX.

Nistero abbas ille eximius cum socio per-
agratus solitudinem, viro repente dra-
cone fugit: cui comes: etiam tu pater times:
cui Nistero: Næ ego fili, non timeo draconem,
sed vanam gloriam. Spes est aduersus Deum
ex fide nata quæ sancta est, & coniuncta cum
iudicio & prudentia cognitionis. Est & alia
diuersa ab hac ex impietate profecta, quæ &
mendosa est. Observa lector cautum seni-
oris animum aduersus ~~us~~ vobis.

Quicunque rerum noxiarum curam peni-
tus abijcit. & seipsum Deo dies noctes
que commendat, omnia humana & profana
propter studium virtutis negligit, totam-
que mentem & conatus suos in rem diuinam
confert, ut sui oblitus nihil de apparando
opsonio; nihil de cultu corporis; nihil de lo-
ci opportunitate & habitationis, nihil de

ext

exteris cogiter, hic iure & sancte spem suam omnem in Deum coniecit, tanquam ab illo omnia ad usum vitæ necessaria accepturus, & hæc vera & germana & summa spes est nixa sapientia. Quamobrè et quum est huiusmodi religiosum spe totum pendere à Deo, qui singularem eius curam in omnibus geret; sic enim ipse nobis recepit. *Querite in primis regnum Dei, & cetera adiicientur vobis.* Qui autem omnia contraria facit, quam sperna habeat in Deo?

XXX.

Sanctus quidem cœnobij antistes, & omni virtutum cultu exornatus, præsertim in sui contemptu sublimis, & misericordia in miseros singulari; charitate vero qua alios complectebatur; facilè superabat omnes. Hic assidue Deum votis in hunc modum sollicitabat: Domine, ego non ignoro me culpa non vacare, summa tamen tua clementia fretus spero me ex misericordia tua in album beatorum admissum, iri. Precor ergo tuam pietatem Domine, ne patiare unquam meum cœtum à me separari, nec in præsens, nec in ullam temporum futurorum æternitatem, sed illos iurta mecum cœlesti regno digna-

*En Gerone
eo in patris
ex c. depre-
cibus alio-*

dignare propter bonitatem tuam Domine,
His precibus assidue fatigabat Deum, quili-
lum, vti in genus humanum pronus & cle-
mens est Deus, de sua petitione hac ratione
erudiuit. Appetebat in remoto quodam ab
huius & de sacra, asceterio, dies sanctorum fe-
stus, ad quem inuitatus, per quiete allapsam
acepit vocem iubentis: Ito, sed præmittito
tuos fratres, tu postremus illos sequitor.
Christus itaq; nostra cauſa pauper & omni-
bus omnia factus, vt omnes saluos facheret,
versus in ægri mendicantis faciem, media se
via ritu miseri abiecit. Discipuli Cœnobiar-
chæ repertum & lamentantem rogant cauſam
tam miseræ eiulationis: quibus Chri-
stus: æger, inquit, insidébam iumento, quod
excusso me fugit, & iam desertus non habeo
qui me ad urbem deportet, cui Monachi:
quid te faciemus, aut quid tibi præstare pos-
sumus? nos ipsi pedibus iter facimus; illoque
neglecto abierunt. Nec ita multo post venit
ipse præses monasterij, & offendit eum abie-
ctum & gementem, cognitoque illius statu
quaesiuit: nonne paulo ante transire quidā
monachi, & te hic etiam relictum inuenere?
Sanè, inquit æger, sed audita conditione mea
abiére, quod dicerent, se pedibus incedere,
nec posse opem ferre. Et Abbas: potesne

paul

paullum ingredi, vt simul sensim progrediamur? Non possum inquit. Ergo ades, inquit pater, subi tergum meum, ego te feram. Deus subleuabit nos, abeamus. Et æger: quomodo me per tantum spatiū itineris feres? abi modo, & precare pro me. Et pater: Non dimittam, en hic saxum, cui te impositum subibo, & gestabo. Passus est ergo id fieri miser, & primum quidem sensit onus ad hominis modum graue; mox leuius, iterumq; facilius: tandem cum vix sentiret amplius sarcinam, cœpit mirari quid id rei esset: cum ē vestigio qui gerebatur, nullus fuit & nusquam paruit, sed vocem audiit ita se compellantē: Quando assiduè preces sternis pro tuis discipulis, vti viui mortui vna sitis, & illi honore celi ac beatitate iuxta tecum perfruantur; viden' vt longe diuersa illorum ac tua sint studia virtutum? Conare ergo illos ad tui emendationem incitare, vti se tecum exerceant, vt possim tuæ petitioni satisfacere. Nam ego iustus sum omnium arbiter & iudex: & æqui iudicis partes sunt, reddere singulis pro causisq; promeritis & factis. Alienæ preces tum demuin prosunt, cùm tut etibi non obes, sed opere adiuuas presentem.

XXXI. Pt. 2

*Ex Chroni-
ca.*

Ptolomeo Philometore in Agypto imperante, Iudzis cum summa potestate præterant Hircanus & Aristobulus. Cum Hircano se populus coniunxerat; cum Aristobulo sacerdotes, quos inter erat Onias & magna religionis, nec minoris equitatis, ut qui pluuias in ultima siccitate precib' extorserit. Hunc coegerunt precari ut victoria suis impetraret: Qui in hac verba Deum appellauit. Domine Deus neque populo suppeditabis contra Sacerdotes tuos, neque Sacerdotibus contra populum, quam ob causam extemplo neci datus est. Cuius cædem numinis vindicta subito persecuta est, immisso Pompeio Magno, qui captam urbem spoliavit, & ingressus sancta sanctorum ex consecratis vasis ex religione attigit nihil.

XXXII.

Ex codice ap. Placco. **L**audatissimus ille Macarius è vita miserratus magno honore cultus est à numine, cùm illi totos exercitus proximorum cælestium misit, quibus ex ordine Cherubinorum veluti Dux viæ præiuit. Cæteris interim cælitibus cōcinentibus medium tenuit locum Cherubinus, splendore radiorum & pulchritudine formæ longæ.

gē reliquis augustinor, qui magni illius Macarii animam vlnis exceptam ad cælum deducebat. Quam procul in aëre spectantes infernæ acies vociferabantur: Hem quantum gloriam indeptus Macarii, modo nostras manus euasisti. Sed Macarius modestè, nondum inquit effugi, adhuc formido. Deinceps superior hostium phalanx admouere aciem cum tanto splendore aduenienti non aufa, idem quod inferior, ingeminavit. Sed diuinus Macarius idem quod ante respondit se nondum effugisse periculum, & adhuc formidare. At ubi ad æternas cæli portas promovuit, supremæ copiæ principum Acherunticorum pro foribus excubantes idem, quod primæ, exclamarunt, idemque Macarius respondit, sibi adhuc opus fugi, nondum se canere triumphum. Postquam verè intra cæli claustra penetrauit, tum lupi tartarei v'lulantes: euasisti nos infremuerunt. Tum demum Macarius clarior evsus voce percellendo monstra infera exclamauit. Iam sanè tandem insidias vestras & artes effugi, & reipsa libertatem in æterno Iesu Christi imperatoris nostri regno pro laboribus & pugnis contra vestras petitiones & tentamenta exantatis sum assecutus.

Additur in Patrico historiæ huic ex do-

ctrina

Etina S. Simeonis Styliæ operum supranaturæ facultatem effectoris. En, inquit, arcana vobis pando : Scio ego esse, qui à Deo certior factus est, per paucos reperiri qui animas suas discessuri in manus cælitum commendent. Impietas enim & iniquitas refrigerente charitate, passim in orbe regnat impunit. Vnde sit uti stygiis prædonibus in prædam cedant.

XXXIII.

Monachus bonis reliquis abdicatis, retinuit sibi præmium perelegans, ad quod oculos adiecit politicus quidam illustri loco natus; saepq; religiosum appellans super illo vendendo aut permutando, nec unquam petuit inducere ut sibi gratificaretur. Interim admouetur idem ad eiusdem provinciæ præturam, qui mox omnibus modis affligendo monachum ab expertita diu villa remouit. Qui vi oppressus cum nullam expidiret viam iuris sui à præside obtinendi, adiit saep religiosum quandam & senio & virtute venerandum, & fama sanctitatis illo loco per celebrem anachoretam, opem contra præfectum ab illo flagitatum, sed repulsum iussit pater ad suam cellam redire. Enim verò saepius à curatore provinciæ vexatus, rursum ad affectam confugit, & : per ego Christum

Christum inquit, rogo succurre mihi, aut al-
lega ad illum qui meam causam agat. Pater
cum sibi monachus molestus esse non desi-
neret, scripsit literas ad prætorē in hæc ver-
ba. Monachus ob eam causam factus est mo-
nachus, ne quid possideat, quo possit iniuria
effici. Si quid autem possidet, lædi potest,
nec enim sequitur officium monachi. Ita
perscriptam & inscriptam signatamq; dedit
ipſi monacho ad prætorem perferendam ,
qui (veluti Bellerophon aut Vrias) ignarus,
quid ijs contineretur profectus, præsidi liter-
ras porrexit, qui cum reuerentia & venera-
tione osculi acceptas resignauit ac perlegit.
Tum percontatus monachum an sciret, quid
Pater scripsisset? Ut, inquit monachus, mihi
cedas meum prædium. Admiratus præ-
tor anachoretæ scribentis virtutem, vocauit
monachum, cum tota illius sodalitate , pub-
liceque epistolam legi imperauit, & propter
solam senioris anachoretæ , qui exararat li-
teras, venerationem ac virtutem, fundum
suum monacho redhibuit. Non mirabimor
ergo & numinis clementem bonitatem , &
virtutis vim , qua scripsit anachoreta , cùm
neq; palpauit per adulacionem prætorem ,
neq; cum eodem grauius de iniuria expostu-
lauit , & uti literæ flexerint præsidem ad

VVV

miseri

misericordiam, ut redderet quod à monacho
rogabatur. Abdicatus ergo bonis monachus
nihil retinet sibi præter corpus, cuius etiam
abijcit curam, quam permittit Deo & à Deo
destinatis viris religiosis, qui reliquis pra-
sunt.

XXXIV.

*In D. Areo-
pagita Epist.
3. ad Demo-
philum, ex
Patrico.* **I**llustris & hæc historia, qua docemur et
iam aduersus ipsum cælestè numē peccan-
tibus, non esse male imprecandum.

Dionysius ille cantatissimus è sublimi
Areopagitarum senatu ad humilem discipli-
nam Christi translatus, hoc quod narre
tulit. Cùm olim inquit in Creta morarer, di-
uerti ad presbyterum quem Carpum dixe-
re, virum undeque & corporis mentis
que integritate sanctissimum, & cælestibus
rebus contemplandis aptissimum. Nun-
quam enim ad faciendum, sacraque myste-
ria tractanda accessit, nisi prius inter pre-
candum cælesti aliqua illustratione, qua nu-
minis erga se benevolentiam sensisset, digna-
tus esset. Hunc ex paganis quispiam graui-
ter offenderat, quod à Christo quendam ad
idolorum impietatem traduxisset. Ambo-
bus igitur infensus, quibus debebat preci-
bus succurrere, Deoque suffragante alte-
rum

*Incipit enar-
rare in pris-
ma persona,
mox desinit,
& narrat
historicus
seu Areopa-
gita.*

rum quidem olim Christianum in viam reducere, alterum verò paganum patientia & bonitate vincere, neque desistere quo minus per omnē vitam adhortando ad cognitionem Dei i verāque religionis admoueret. Tunc igitur, nescio quo pacto prætermorem, vir optimus, ingentem animo concepit molestiam; adeo quippe grauem imbiberat mœrem aduersus paganum, ut post vesperam, concubia nocte (consueuerat enim vir sanctus magnam noctis partem in diuinarum rerum contemplatione & laudibus ponere) dum colloquium cæleste cum Deo institueret, magna indignatione commoueretur, diceretque verum æquumque non esse, impios superesse & vñsura communī vitæ frui, qui vias Domini rectas peruersum irent. Vindicem ergo nuininis iram obtestabatur, ut ambo fulminati & conflagrati vita crudeliter exturbarentur. Hæc precatus (imò imprecatus) cernit repente domum quam incolebat, à summotecti fastigio diruptam in duas partes aperiri, flammarumque ignis ante ora sua è cælo descendere, Christum verò Iesum in cæli cardine residētem innumeris indigenarum cælestium humano cultu fulgentium legionibus stipatum, quæ Carpus attonita mente stupebat,

V V V 2 bat,

bat. Deinde submissis humi oculis spectat
pauimentum in immensum chaos discede-
re, & noctem infinitam hiare, duos verò il-
los execratos viros ad ipsum os immanis vo-
raginis trepidantes; & in casum præcipites
consistere; ex chasmate verò infimo formi-
dabilem prorepere draconem, modo denti-
bus frementem, modo caudam stringendo
prouocantem, subuoluentemque & se se
glomerantem, nihil deniq; non tentantem,
quo traheret vtrumque secum in hiatus in-
finitum. Spectabat insuper esse nonnullos
inter ipsos serpentes, qui geminos illos diri
deuotos & iamiam exitio imminentes pro-
pellerent & cæderent, vrgerentque ut illis
præter casum, partim iam voluntarium, par-
tim violentum & ab impio hoste paratum
nihil superesset amplius ad ruinam. Car-
pus autem referebat se, neglecto cælesti spe-
ctaculo, tantum inferis intentum, ægrè tu-
lissee duos illos, votis Orco consecratos non
præcipites ruere in exitium sempiternum
quos iterum iterumque execrabatur. Cum-
que paululum conqueuisset, rursum aspe-
xisse, vt ante cælum; Iesum verò infelici-
um misertum consurgere, atque è cælesti so-
lio ad miserios descendere, manum benignā
porrigere, cælites circumcursare, iuuare, suc-
curre-

currere, fulcire, trepidantes firmare. Ipsumq; Christum manu iam ad iuuandos præcipites protensa Carpo dicere. Me deinceps Carpe cæde, rursum & sæpius paratum ad necē pro genere humano subeundā. Et hoc mihi op̄tabile est, dummodo à peccādi vſu defistant. Sed tu Carpe vide, an è re tua sit, permutat̄a forte & societate cælitum, in illo horifico noctis æternæ chao inter lærnas & dracones æternum versari & cruciari.

Quid hoc Christi facto illustrius, quo patientiam erga noxios & impios docemur, illis non vindictam & fulmina intorquenda, nec exitium sempiternū vouendum, sed vni- ce amanterq; cōpleteendos omneq; genus hominum, pro quo Christus millies opp̄tere nunquam non est paratus, fouendum & ad salutem æternam deducendum.

XXXV.

S.CHRYSOSTOMVS.

S. Ioannes ille magnæ Ecclesiæ Constan- En Cod. MS.
tinopolitanæ admirandus Pōtifex, imò
totius mundi illustre sidus, s̄p numero di-
uinitus illustratus, vidit nullo quidem non
tempore beatorum cælitum præsentia do-
mum D o m i n i (templum inquam) cele-
brari,

VVV 3

brari, sed ipsa maximè hora sacrosancti & incruenti sacrificij. Itaq; plenus admiratio-
nis ac stuporis gaudioq; animæ inundatus,
germanis suis & religiosis amicis priuatim re-
totam exposuit. Auspicante enim inquit,
sacerdote rem diuinam, subito è cælo magna
vis cælestium copiarum siue angelorum de-
scendit, qui omnes splendidissimo cultu in-
duti, nudi pedes, oculis attentis & in idem
omnibus intentis, vultu submisso altare obe-
unt & magna cum reverentia, veneracione,
quiete, & silentio usque ad finem tremendi
sacrificij adstant. Dein certatim relictis aris
singuli accedunt ad Episcopos, Presbyteros,
& Diaconos omnes, qui populo immacula-
tum Christi corpus & sanguinem propinant,
illosque iuuant, & allaborando confirmant,
Hæc D. Chrysostomus, quibuscum egregie
conspirant, quæ Ioannes Moschus in suo vi-
ridario exponit: *Quodam*, inquit Leontius,
die Dominico descendit in Ecclesiam, ut acciperem
sacra mysteria, ingressusque vidi angelum statu-
tem ad dextrum altaris cornu, & magno passore cor-
reptus, reuersus sum in cellulam meam. Et venit vox
de cælo dicens: *Ex quo sanctificatum est altare istud,*
ego ingiter illi astare iussus sum, Idem narrat de
anachoreta: *Alius abiit ad speluncam ipsum, in-*
gressusque vidit angelum Dei stantem super altare,
quid

quod fecerat senior atque sacrauerat: atq; ad ange-
lum anachoreta: Quid hic agis? cui angelus ille: Ex
quo sanctificata sunt ista, à Deo ipso mihi credita
sunt. Quin & illud eiusd. auctoris huc fa-
cit cum docet in villa Mardandos Ciliciæ,
nunquam oblatum à presbytero sacrificium,
nisi prius vidisset ipsum Spiritum sanctum è
cælo descendente in, & altare obumbrantem.
Illustrius est, quod apud eundem extat de E-
piscopo sancto, à Romano Pontifice Agapi-
to in carcerem coniecto, quod à ciuibus suis
reus esset postulatus & falsis criminationib;
circumuentus. audiamus ipsum Moschum
per Ambrosium Camaldulensem loquentem;
Est procul à Romana vrbe breue oppidum
quod Rumellum dicitur. In eo oppidulo
Episcopus erat magnæ virtutis & meriti. Die
ergo quadam habitatores oppidi ingressi
sunt ad beatissimum Romanum Antistitem
Agapitum, accusantes Episcopum suum, ac
dicentes, quia in sanctificato vase manducat.
Pontifex autem solo auditu percussus, mit-
tit duos ex Clericis ut vincitum Episcopum,
& pedibus iter agentem Romam perduce-
rent. Venientem verò continuo misit in car-
cerem. Cum ergo tres dies egisset in carce-
re Episcopus, venit dominicus dies. Et
cum Papa quiesceret, illucescente dominico
VVV 4 die

die vedit in somnis quendam astantem sibi,
ac dicentem: Hac die Dominica neq; tu of-
feras salutarem hostiam, neque alius quispi-
am Episcoporum qui sunt in vrbe ista, nisi
solus Episcopus quem habes carcere inclu-
sum.. Illum enim hodie offerre volo. Ex-
pergefactus autem Papa, & de visione quam
viderat hæsitans, dicebat in seipso: Talem
contra illum accusationem suscepi, & ipse
habet offerre? Venit igitur ei secundo vox
in visione dicens: Dixi tibi, vt Episcopus, qui
est in carcere, solus offerat. Ambigenti ad-
huc tertio apparuit illi eadem repetens. Ex-
pergefactus autem Pontifex, misit ad carce-
rem, & accersito ad se Episcopo, percuncta-
batur eum dicens: Quod est opus tuum? Epi-
scopus autem nihil aliud respondit, nisi, Pec-
cator sum. Cum vero Episcopo persuadere
non posset, vt aliud diceret, tunc ait ad eum
Papa: hodie tu offerre debes. Cum ergo
sancto altari assisteret, & Papa prope illum
aftaret, diaconis altare circundantibus, cœpit
sancta Missarum solemnia Episcopus. Et
cum complesset orationem oblationis, ante-
quam concluderet ipsam, cœpit secundò, ac
deinceps tertio, & quartò dicere ipsam san-
cta orationis oblationem. Cunctis vero can-
moram molestè ferentibus, dicit ei Pontifex.

Quid

Quid hoc est quod iam quartò hanc orationem dixisti, nec eam cōcludis? Tunc respondebat Episcop⁹: Ignosce mihi pater sancte: quia non vidi iuxta consuetudinem sancti Spiritus descensum, idcirco non terminavi orationem. Sed sancte mi Domine diaconum illum prope me assistentem, qui flabellum tenet, ab altari remoue, ego enim illi dicere nō audeo. Tunc iussu domini Agapiti recessit diaconus, & continuo vidit Episcopus & Papa S. Spiritus aduentum. Sed & velum quod altari superimpositum erat, vltro sublatū est, texitque Papam & Episcopum & Diaconos omnes, qui sancto altari adstabant, quasi per tres horas. Tunc venerandus Agapitus agnita sanctitate Episcopi ex perspecto miraculo, quāmque falsam calumniam perpessus esset cognoscens, quod illum ita vexauerat, tristis effectus, statuit non iam amplius per surreptionem quidpiam agere, sed cum maturo consideratoque iudicio, & magna longanimitate procedere.

Nec tamen idcirco sacrificium vel contemnendum, vel vilius existimandum, si nō à sancto mysta; sed impuro aliquo sacrificulo aut scelerato sacerdote administretur, neq; vis & diuina virtus hostiæ celestis, à faciente suam mutuantur aut trahit vel sanctimonio-

V V V 5 am

am vel affectum, sed ab ipso numine, quod
hominē induit, & per hominem in sacrificio
litatum, genus humanum Deo conciliat. Il-
lustre huius est argumentum & testimonium
Ex MS.
Bib. Sorenis.
Maximil.

in chartis Græcis è S. Isidoro petitum, quod
huc latine transcribo. Vir admodum clarus
& illustris, atque prudentiæ sapientiæque
laude celebratus, moribusque & vita emen-
datus (nam gradus honoris, quo propter di-
gnitatem colitur, velut umbram & somni-
um prætereo (cum ad sacrosanctas aras sa-
cra & diuina mysteria sumturus accederet,
& animaduerteret rem diuinam fieri à viro
ab annis quidem maturo, & sacris rite initia-
to, sed omni flagitorum & impuritatum ge-
nere cooperto, retulit pedem, designatus à
tam impuris manibus tam pura & sancta sa-
cra accipere. Ego vero quantopere ea re cog-
nita fuerim perculsus nō expono; illū vero (à
sacra synaxi propter administrī improbabilitati
se abstinentē) quanta potui vi aggressus
reprehendi: Nihil inquam, vir sapientissime,
detrimenti capit, qui sacram Eucharistiam
ab indigno propinatam accipit; neque inter-
merata sacra à sacerdote, quāuis omnes mor-
tales improbitate & nequitia supereret, teme-
rantur. Quod si tibi incredibile videatur, suc-
curret animo tuo impurus ille, & prolis suz
implu-

implumis oblitus ac osor coruus, per quē tam
men ille cælestis aurigator & superum colle-
ga ciuisq; Elias altus atq; pastus est. Aliaque
rursum attuli, quæ nunc prætermitto. San-
ctorum mysteriorū patricipatio, communi-
catio appellata est, quod nos cum Christo
per gratiam in charitate conciliet, & regni il-
lius cælestis confortes efficiat. Quicunq; Sa-
cerdotem vita moribusq; Sacerdotio dignū
veneratur, hominem colit & laudat: qui ve-
ro indignum suo officio, reueretur, Sacerdo-
tium ipsum honore debito afficit. Tu porro
cogita utrum sit præstantius; nonne hoc al-
terum? Hæc bone vir, perpende, & sine dele-
ctu ullo ministri, contremisce potius cum ad
diuina Sacra menta accedis.

Porro Sacerdotes quamvis impios & sa-
crilegos cultu & honore afficiendos docet
ex Theolepto Franciscus Turrianus: Vides,
inquit Theoleptus, quemadmodum qui e-
rat mundus, factus est immundus (de Ozia
rege tractabat) quia reprehensionem Sacer-
dotis contempsit? & quia quod non erat sui
officij ausus est? intellexisti quemadmodum
ex contumelia in sacerdotium per superbiam
& cōtemptū lepra effloruit? Viderursus,
quemadmodum submissio & humilitas stu-
diose Ecclesiam frequentandi, & Sacerdo-
tium

tium colendi, lepram depellit. Est in narrationibus SS. patrum, vidisse laicum quendam suis oculis sacerdotem Ecclesiaz, quam frequentabant, in criminé adulterij deprehensum; adiisse eum tamen fidenter, & absque vlla dubitatione, cum postero die sacrificaret, ex manibus eius sanctam Eucharistiam accepisse. Postquam verò accepisset, petisse ab eo, ut frontem, quam habebat leprosam, cruce signaret: quod cum fecisset, lepram quidem tanquam squamam excidisse, frontem verò sanam & nitidam apparuisse. Res profecto stupenda, & diuini iudicij plena. Non fecit crimen gratiam vacuam, ne præberetur locus obsecrationi sacerdotum, & ne eos quiuis iudicaret, imò habuit gratiam efficaciorē, propter dignitatem sacerdotij: ut doceremur, cum ad sacerdotes imus, non ad homines, sed ad Deum nos ire, qui per eos nobis tribuit dona, nosq; sanctificat: & quod is qui cū fide accedit, efficiatur voti compos: quodq; neque vitium sacerdotis alterius fidei noceat: neque rursus sola vita sacerdotis alterius fidei noceat: neque rursus sola vita sacerdotis non credentis iuuet. Sacerdos enim quatenus homo est, & infirmitate præditus, non potest iuuare, ut neque tu rursus eum, ut qui sis pari infirmitate,

tate, homo enim homini prodesse non potest. At sacerdos sacerdotij dignitate prædictus, gratiam sibi conciliat : siquidem dominum Dei est sacerdotium , per gratiam vero afficitur Deo propinquior.

arrati-
endam
m fre-
rehen-
bsque
rifica-
aristi-
oisset,
oat le-
cisset,
ccidis-
paru-
i iudi-
cuam,
sacer-
ò ha-
gnita-
sacer-
Deum
nosq;
t, effi-
ctum
ursus
ne-
dente
st, &
ire, vt
irmi-
tate,